

KIT D'ÀUDIO A L'ESCOLA

La dotació *Kit d'Àudio* a l'aula està pensada per a desenvolupar un treball global del so als centres docents. Permet dur a terme un treball específic amb la ràdio escolar per Internet, o bé un treball de teatre, un treball oral de llengües, i fins i tot de dinamització de l'activitat del centre i el seu entorn: sonorització d'una sala d'actes o d'un pati d'escola¹.

Permet la planificació **d'activitats per a totes les etapes i nivells**

Nivell		Activitats
Educació Infantil		Recitar poesies i cantar cançons, pronunciar dites i embarbussaments.... proposar endevinalles
Educació Primària	Cicle Inicial	Cantar cançons en català, castellà, anglès... fer rodolins, contar contes, explicar el que han après, descriure una sortida, aprofitar una experiència telemàtica per fer ràdio
	Cicle Mitjà	Explicar el que han après, descriure jocs de diferents països, explicar acudits, elaborar petits noticiaris, contar contes
	Cicle Superior	Elaborar noticiaris, ràdio novel·la o reportatges arran d'un tema, preparar entrevistes, fer programes musicals i esportius... treballar els gèneres periodístics i proposar programes Pensar i elaborar falques amb la sintonia i el nom del programa
ESO i Batxillerat		Explicar el que han après, descriure jocs de diferents països, contar acudits.... elaborar noticiaris, ràdio novel·les, fer reportatges a partir d'un tema, entrevistar , fer programes musicals i esportius... treballar els gèneres periodístics i proposar programes a partir d'ells Fer debats i tertúlies Pensar i elaborar falques amb la sintonia i el nom del programa

De fet, podem fer tot allò que creiem que podem fer a nivell oral amb els nostres alumnes

¹ Aquest tutorial s'ha elaborat, entre d'altres, a partir dels materials del Taller sobre el Kit d'Àudio impartit al CRP Ciutat d'Hospitalet de Llobregat per Anna M. Pérez, mestra del CEIP Drassanes.

Per què fer ràdio a l'escola?

- ✓ Permet **treballar en equip**, ja que tots estem en un projecte comú
- ✓ Permet treballar el **sentit de la responsabilitat**, tots els/les alumnes tenen un paper dintre del programa de ràdio
- ✓ Fomenta el **debat**
- ✓ Incita a la reflexió i al **respecte per l'interlocutor**
- ✓ Permet als alumnes deixar de ser simples receptors/es d'informació per passar a ser **creadors/es d'informació**
- ✓ Estimula l'alumnat a **millorar l'ús del català i la resta de llengües** d'una manera agradable i divertida
- ✓ Afavoreix **l'ús oral** de la llengua, ensenya a modelar la veu, amplia el vocabulari
- ✓ Resulta un recurs per a l'aprenentatge del català a **l'aula d'acollida**
- ✓ Estimula els/les alumnes a **millorar la rapidesa lectora**
- ✓ Permet aprendre a utilitzar diferents **mitjans tecnològics i audiovisuals**
- ✓ Permet **treballar** distints **formats**
 - Narracions creades a les classes
 - Embarbussaments, frases fetes, dites, acudits, endevinalles, rondalles, contes, llegendes
 - Dramatitzacions de narracions curtes
 - Tradicions, festes, costums, celebracions
 - Poemes d'autor o de creació dels alumnes
 - Entrevistes reals o simulades
- ✓ Ajuda a incorporar **nous formats** a l'aula
 - L'agenda d'activitats del centre
 - La columna crítica, l'editorial
 - Concursos radiofònics
 - Noticiaris interns del centre, locals, del món
 - Reportatges de sortides escolars
 - Projectes amb altres escoles
 - Anuncis publicitaris
 - Biografia

El **Kit d'àudio** és una **oportunitat** per reforçar a l'aula

- ✓ l'educació en **valors**
- ✓ els **eixos transversals**
- ✓ l'ús de les **TIC**
- ✓ les **Competències Bàsiques**

Com organitzar una activitat?

Activitat	Descripció
Discussió prèvia	Discussió del grup-classe sobre el tema que es vol tractar <ul style="list-style-type: none">✓ Idees prèvies✓ Què volem saber o explicar?✓ Elaboració d'un índex
Organització en grup	Creació de petits grups per <ul style="list-style-type: none">✓ Repartir les distintes parts del projecte✓ Decidir sobre el format d'activitat amb què es treballarà aquella part: una entrevista, una notícia, una crònica, un reportatge, un informatiu, ficció (un conte, un acudit, un poema...)✓ Repartir rols, responsabilitats entre els membres✓ Decidir sobre les fonts d'informació que s'utilitzaran✓ Fer recerca d'informació: Internet, la biblioteca, entrevistes personals, diaris...
Elaboració de documents	Tria de la informació rebuda segons els objectius dissenyats <ul style="list-style-type: none">✓ Procés d'anàlisi crítica de la informació Elaboració de <ul style="list-style-type: none">✓ Guió a partir de la informació triada✓ Redacció de la notícia, la narració, l'entrevista feta, etc., transcripció del diàleg (en entrevistes o textos narratius) de l'opinió...✓ Traspàs de la informació que apareixerà en l'activitat a l'escaleta
Assaig	Lectura de l'escaleta <ul style="list-style-type: none">✓ Aproximació individual al text, amb atenció a les necessitats declamatives✓ Aproximació conjunta al text amb tots els membres intervinents alhora
Gravació de l'activitat	Utilització de <ul style="list-style-type: none">✓ Mp3 reproductor / gravador → (++) simplicitat d'ús, (-) qualitat més baixa, (-) necessitat d'espai poc sorollós✓ Kit d'àudio → (+) millor qualitat, (-) cal conèixer el muntatge i el desmuntatge del Kit, (+) permet espais més sorollosos (fins el pati) si s'utilitzen els micròfons unidireccionals inclosos a l'equip
Edició i muntatge de l'activitat gravada	Treball amb <ul style="list-style-type: none">✓ Programes d'edició de so → Audacity, per afegir efectes sonors, banda sonora, cançons, espaiar les intervencions, eliminar sorolls, fragments sobrers... Real Producer, per emetre✓ L'espai Web, blog... del centre per crear un enllaç i publicar el diferit o emetre en directe. Objectiu: difusió de l'activitat

Glossari

✓ Activitats per nivells

Es poden trobar exemples d'activitats a proposar als alumnes a

<http://phobos.xtec.net/audiovisuals/radio/didactics.php>

✓ Alumnes

En el moment **d'assajar**,

- Han de tenir clares les preguntes que faran (en cas d'entrevista); han de saber quan intervenir; han de tenir el tros de la seva intervenció subratllat
- Hauran de treballar cadascú amb la seva fotocòpia; en llegir, ho hauran de fer a poc a poc; hauran d'estar molt atents/es als signes d'exclamació, d'interrogació... que té el text; per tal que la narració sigui fluïda, s'hauran d'escoltar els uns els altres; hauran de vocalitzar i pronunciar bé cada paraula
- Hauran d'assajar diverses vegades, primer per separat, després tots/es junts

En el moment **de gravar**,

- Han d'estar ben asseguts/des, amb l'esquena ben recolzada al respall de la cadira
- Cal que no els traeixin els nervis: llegiran a la velocitat assajada, ni massa a poc a poc ni massa de pressa
- Han d'escoltar les respostes que donen les persones entrevistades per tal de no fer preguntes que ja han estat contestades (si és una entrevista)
- La boca mai no ha de tocar el micròfon
- Durant la gravació de l'entrevista, s'han de mirar els uns els altres

✓ Escaleta

És l'esquema del guió, que permet traslladar a un paper i de forma escrita tot allò que després serà so. Detalla cronològicament les intervencions, si hi ha música o efectes sonors... Exemples a

<http://ceipdrassanes.ravalnet.org/elgg/anna/files/110>

<http://phobos.xtec.net/audiovisuals/radio/llengua.php>

✓ Efectes de so

Exemples d'activitat amb alumnes sobre la importància del so a

http://phobos.xtec.net/audiovisuals/radio/didactics/cicle_superior.pdf

Informació sobre els programes d'edició de so a

<http://phobos.xtec.net/audiovisuals/radio/tecno.php>

✓ Fem ràdio!

Títol d'una *webquest* feta per mestres del CEIP Drassanes de Barcelona amb un doble objectiu: conèixer la història de la ràdio i el seu funcionament i guiar els/les alumnes perquè puguin realitzar el seu programa de ràdio

<http://ceipdrassanes.ravalnet.org/webquest/femradio/index.htm>

✓ Guió

Models de guió radiofònic a

<http://phobos.xtec.net/audiovisuals/radio/guiio.php>

Exemples d'activitat amb alumnes sobre el concepte de guió, l'estil radiofònic o els formats de l'entrevista, la notícia, a

http://phobos.xtec.net/audiovisuals/radio/didactics/cicle_mitja.pdf

✓ Kit d'àudio

El podeu demanar en préstec al CRP Hospitalet de Llobregat. Atès l'embalum del Kit, podeu reservar per al seu ús un espai al propi CRP

En podeu trobar un Tutorial de funcionament a

<http://phobos.xtec.net/audiovisuals/radio/kitaudio/index.htm>

✓ Llenguatge radiofònic

Exemples d'activitat amb alumnes sobre el concepte de guió, l'estil radiofònic o els formats de l'entrevista, la notícia, a

<http://phobos.xtec.net/audiovisuals/radio/llengua.php>

✓ Paper del/la docent

Ha de motivar l'alumnat, tot guiant-lo i ajudant-lo en les dificultats però potenciant el treball autònom

Ha de crear un clima de treball i aprenentatge constant. L'alumnat s'ha d'adonar que el que està fent l'ajuda a aprendre

No ha de ser l'única font d'informació i així ho ha de transmetre a l'alumnat. Ha de guiar aquest en el domini de les eines que li permetran accedir a la informació. Ha de valorar i acceptar propostes de l'alumnat

Ha de propiciar un ambient de col·laboració i participació entre l'alumnat, potenciant el treball col·laboratiu

Ha d'aconseguir el compromís de l'alumnat en la tasca. També ha de deixar temps perquè l'alumnat pugui acabar la feina. El més important és el procés d'aprenentatge

Per mitjà d'un clima distès, ha de transmetre a l'alumnat que es tenen expectatives positives vers ell. L'alumnat sentirà que es confia en ell i que de l'error se n'aprèn

Ha de treballar per treure de cada alumne/a la millor dicció, llegint amb ell/a i tornant a llegir i repassar el text, per fer que millori en la rapidesa lectora i l'entonació

✓ Programa radiofònic

La seva durada depèn del disseny que s'hagi fet de l'activitat: seccions molt breus, una sola secció de 5', fins a 1h de programa... Pot resultar una experiència puntual o de periodicitat setmanal, mensual... arribant a esdevenir la revista sonora del centre

Pot haver-hi una col·laboració amb una emissora local, acordant el tema, el format, la durada i les condicions tècniques de la gravació

✓ Ràdio a l'escola

En aquesta adreça trobareu una selecció d'arxius sonors fets per alumnes i emesos per ràdio; també hi ha enllaços a pàgines escolars que contenen altres arxius sonors d'interès. Hi abunden els contes

<http://www.edu365.cat/eduradio/escoles/index.htm>

Una altra adreça on trobareu experiències de ràdio a l'escola és

<http://www.aulamedia.org/radio.htm>

✓ XTEC ràdio

Web del Departament d'educació on trobareu suports, materials, recursos didàctics, informació sobre el llenguatge radiofònic, ràdio webquest, una biblioteca de sons, un fòrum d'informació i dubtes, enllaços d'interès i experiències d'escoles

<http://phobos.xtec.cat/audiovisuals/radio/>

Trobareu un resum del projecte a

<http://phobos.xtec.cat/audiovisuals/radio/pdf/xtec-radio.pdf>

El Kit d'àudio com a reforç de les competències bàsiques

Les activitats d'aula descrites en aquest tutorial reforcen diverses competències bàsiques. Heus aquí les CB a què afecta i alguns aspectes a tenir en compte, depenent del tipus d'activitat, l'objectiu marcat i el nivell educatiu on s'experimenti².

✓ Competència comunicativa **lingüística** i **audiovisual**

La Competència comunicativa lingüística i audiovisual és **saber comunicar oralment** (conversar, escoltar i expressar-se) **per escrit i amb els llenguatges audiovisuals**, fent servir el propi cos i les tecnologies de la comunicació (anomenada competència digital), amb gestió de la diversitat de llengües, amb l'ús adequat de diferents suports i tipus de text i amb adequació a les diferents funcions.

Aquesta competència **afavoreix el desenvolupament de les altres competències bàsiques**: les metodològiques de la cerca i gestió de la informació, treballar de manera cooperativa i ser conscient dels propis aprenentatges, la interpretació de la realitat, habitar el món i convida. En definitiva, afavoreix la construcció del coneixement i el desenvolupament del pensament propi i de la pròpia identitat.

La competència comunicativa lingüística és a la base de tots els aprenentatges i, per tant, el seu **desenvolupament és responsabilitat de totes les àrees i matèries del currículum**, ja que en totes elles s'han d'utilitzar els llenguatges com a instruments de comunicació per fer possible l'accés i gestió de la informació, la construcció i comunicació dels coneixements, la representació, interpretació i comprensió de la realitat, i l'organització i autorregulació del pensament, les emocions i la conducta.

Les activitats que fomenta el *Kit d'Àudio* permeten construir i reflexionar sobre una gran varietat de textos. Com a exemple, pot servir aquest llistat:

- **Textos que contenen**: reportatge, testimoniatge, anècdota...
- **Textos que descriuen**: informe d'observacions, acta, llistats, descripció d'un lloc, d'una situació, d'un personatge, d'un objecte, fulletó informatiu...
- **Textos que expliquen**: presentació d'un objecte, article d'enciclopèdia, llibre de text, reportatge, notícia periodística...
- **Textos que organitzen informació** o idees: quadre, esquema, mapa conceptual, mural, maqueta...
- **Textos que diuen com fer**: recepta, instruccions de muntatge, consells o suggeriments, protocol de laboratori o dossier sortida de camp, consignes, normes o regles d'un joc...
- **Textos per a convèncer** o fer actuar: anunci, cartell de promoció, text d'opinió, debat...
- **Textos que impliquen interaccions verbals**: entrevista, conversa, dramatització, còmic...
- **Textos que serveixen d'eines de referència**: diccionari, atlas, catàleg, anuari, banc de dades, glossari...

² Apartat basat en els Decrets 142 i 143/2007, de 26 de juny, pels qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària i secundària obligatòria.

Cal tenir en compte que aquests textos es presenten, en el *Kit d'Àudio*, junt amb l'ús del **llenguatge audiovisual**, que té uns codis que cal reconèixer i unes formes diferents que s'han de considerar en el procés d'aprenentatge.

En el desenvolupament de les activitats escolars el paper de la **llengua oral** és fonamental, cal aprendre a parlar, escoltar, exposar i dialogar per aprendre. Això implica ser conscient dels principals tipus d'interacció verbal, ser progressivament competent en l'expressió i comprensió dels missatges orals que s'intercanvien amb utilització activa i efectiva de codis i habilitats verbals i no verbals i de les regles pròpies de l'intercanvi comunicatiu en diferents situacions.

S'aprèn a llegir i comprendre millor els textos, i a escriure i reflexionar i revisar com s'escriu, s'aprèn a pensar, a partir d'unes bones interaccions orals. En això juguen un paper clau les preguntes, les que realitza el professorat i les que han d'aprendre a formular els nois i les noies. En la llengua parlada per aprendre, el paper central és per a qui aprèn i cal que el professorat sàpiga orientar-los perquè l'ús de les habilitats de la llengua parlada vagi generant l'hàbit de fer reflexionar sobre com es fan les coses.

En el desenvolupament d'aquesta competència juga un paper essencial **saber seleccionar** i aplicar determinats propòsits o objectius a les accions pròpies de la comunicació lingüística (el diàleg, la lectura, l'escriptura, etc.). Per aprendre a fer-ho, cal que en les diferents àrees curriculars es generin situacions comunicatives i projectes o tasques en la resolució dels quals calgui emprar **habilitats per a representar-se mentalment, interpretar i comprendre la realitat**, i organitzar i autorregular el coneixement i l'acció dotant-los de coherència.

Aquesta competència comunicativa cal que s'apliqui també en la **cerca, selecció i processament de la informació** provinent de tot tipus de mitjans, convencionals o digitals, i de tota mena de suport; la **comprensió i la composició de missatges** diferents amb intencions comunicatives o creatives diverses, i en suports diversos, així com donar coherència i cohesió al discurs i a les pròpies accions i tasques, per resoldre les situacions pròpies de cada àmbit curricular.

✓ Tractament de la informació i competència digital

La competència en el tractament de la informació incorpora diferents habilitats, que van des de **l'accés a la informació fins a la seva transmissió**, tot usant distints suports, incloent-hi la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació com element essencial per informar-se, aprendre i comunicar-se. Per això és una **competència transversal** que cal atendre i particularitzar en cadascuna de les àrees curriculars. No hi ha un tractament de la informació al marge dels continguts específics de les àrees i, per contra, el desenvolupament realitzat en una àrea pot ser transferit a les altres, si el professorat fa activitats explícites de transferència.

També cal tenir present que hi ha factors personals (estils d'aprenentatge) i socioculturals que poden determinar la manera d'accedir i processar la informació i que, per tant, el professorat haurà de ser sensible a la diversitat de maneres de fer amb què es pot trobar. A més, la comunicació d'aquesta diversitat pot donar pistes a altres nois i noies de com procedir en el desenvolupament d'aquesta competència. No solament cal respectar aquesta diversitat, sinó que pot ser una eficaç eina d'aprenentatge.

Aquesta competència es desenvolupa en la **cerca, captació, selecció, registre i processament de la informació**, amb l'ús de tècniques i estratègies diverses segons la font i els suports que s'utilitzin (oral, imprès, audiovisual, digital). Requereix el **domini de llenguatges específics bàsics** (**textual**, numèric, icònic, visual, gràfic i **sonor**) i de les seves pautes de decodificació i transferència, així com l'aplicació en distintes situacions i contextos del coneixement dels

diferents tipus d'informació, les seves fonts, possibilitats i localització, i dels llenguatges i suports més freqüents en què sol expressar-se aquest coneixement.

Transformar la informació en coneixement exigeix el domini de les destreses relacionades amb el raonament per organitzar-la, relacionar-la, analitzar-la, sintetitzar-la i fer inferències i deduccions de distint nivell de complexitat; en definitiva, comprendre-la i integrar-la en els esquemes previs de coneixement. Significa, així mateix, comunicar la informació i els coneixements adquirits emprant, de manera creativa, recursos expressius que incorporin, no solament diferents llenguatges i tècniques específiques, sinó també les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació.

L'ús reflexiu i competent d'aquestes tecnologies és clau en el desenvolupament de totes les competències, però en l'àmbit del tractament de la informació té una especial rellevància ja que ajuda a extreure el màxim rendiment a partir de la comprensió de la naturalesa i manera d'operar dels sistemes tecnològics, i de l'efecte que aquests canvis tenen en el món personal i sociolaboral (tenir una actitud crítica i reflexiva davant de la ideologia que transmeten i que condiciona la vida individual i social). Aquesta competència, que anomenem digital, també suposa **emprar les TIC com a eina en l'ús de models de processos**: matemàtics, físics, socials, econòmics o artístics; processar i gestionar adequadament informació abundant i complexa; resoldre problemes reals; prendre decisions; **treballar en entorns col·laboratius** ampliant els entorns de comunicació, per participar en comunitats d'aprenentatge formals i informals; i generar produccions responsables i creatives.

El **coneixement i domini d'habilitats tecnològiques bàsiques** permet incorporar amb eficiència l'ús interactiu d'aquestes eines en les pràctiques educatives i saber optimitzar-les tot adaptant-les a propòsits col·lectius i personals.

Per ser competent en aquest àmbit també s'han de mobilitzar estratègies d'ús davant els canvis de programari i maquinari que van sorgint, així com fer ús habitual dels recursos tecnològics disponibles per resoldre situacions reals (d'aprenentatge, treball, oci...) de manera eficient. En especial, cal tenir en compte que els textos són no-lineals (hipertext), interactius i en format multimèdia, la qual cosa exigeix l'ús de diferents tipus de processos de comprensió i de variades estratègies per al seu ús en diferents contextos comunicatius, que la mateixa tecnologia potencia.

✓ Recursos d'autonomia i iniciativa personal

Suposa poder transformar les idees en accions, és a dir, proposar-se objectius i planificar i portar a terme projectes individuals o col·lectius. Requereix, per tant, **poder reelaborar els plantejaments previs o elaborar noves idees, buscar solucions i portar-les a la pràctica**. A més, analitzar possibilitats i limitacions, conèixer les fases de desenvolupament d'un projecte, planificar, prendre decisions, actuar, avaluar el que s'ha fet i autoavaluar-se, extreure'n conclusions i valorar les possibilitats de millora.